

Inclusie Agenda Almere 2018 – 2022

Actualisatie 2019

*De Almeerse Lokale Inclusie Agenda voor uitvoering van het VN Verdrag
inzake de rechten van personen met een handicap*

VN-verdrag in de Praktijk

Grote letter versie

augustus 2019

Inhoudsopgave:

Inleiding	4
• I Algemeen	7
• II Beleidsontwikkeling	8
 Fysieke toegankelijkheid	
• III Mobiliteit en Verkeer	8
• IV Toegankelijkheid openbare ruimte	11
• V Toegankelijkheid gebouwen en voorzieningen	13
 Toegang tot informatie (Fysiek en digitaal)	
• VI Informatie/Communicatie	16
 Sociale toegankelijkheid	
• VII Wonen	18
• VIII Sociale contacten en ontmoeting	19
• IX Werk, inkomen en scholing	20
• X Sport, vrije tijd en zingeving	21
• XI Sociale veiligheid	23
• XII Gezondheid	24

Een deel van de werkgroep ViP

Inclusie-agenda Almere 2018 – 2022

Inleiding

In 2016 is het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap door Nederland ondertekend. Daarom is elke Nederlandse gemeente nu verplicht om een lokaal inclusiebeleid te ontwikkelen en uit te voeren. Inclusie betekent dat elk individu als volwaardig en gelijkwaardig moet worden gezien. De omgeving moet zó zijn ingericht dat iedereen mee kan doen in de Nederlandse samenleving.

Om dit mogelijk te maken heeft de werkgroep ViP (VN-verdrag in de Praktijk) in de loop van 2017 de lokale inclusieagenda 2018-2022 opgesteld. De werkgroep met o.m. ervaringsdeskundigen op het gebied van mensen met LVB, NAH, mensen met GGZ-achtergrond, en mensen met fysieke beperkingen, heeft bij het opstellen van de agenda ondersteuning gekregen van twee medewerkers uit de gemeentelijke organisatie.

De werkgroep ViP vindt dat de gemeente bij inclusie een voorbeeldfunctie heeft. De gemeenteraad van Almere heeft na het aannemen van de burgermotie de Vos (lid werkgroep ViP) eind 2016 deze handschoen opgenomen. Het college van B & W heeft hiermee een opdracht gekregen om een inclusie-agenda Almere te ontwikkelen. De toenmalige wethouder voor het sociaal domein heeft de werkgroep ViP uitgedaagd de Inclusieagenda voor Almere op te stellen.

De inclusie-agenda is zo samengesteld dat er snel en flexibel voorstellen aan kunnen worden toegevoegd.

De geactualiseerde inclusie-agenda in 2019 kent 12 thema's en telt 39 voorstellen. Dit zijn minder voorstellen dan in de eerste versie van 2018. Wel zijn er 3 volledig nieuwe voorstellen bijgekomen, terwijl andere voorstellen zijn aangescherpt of gedeeltelijk zijn opgenomen in andere voorstellen. Ook zijn 6 voorstellen uit 2018 in zijn geheel geschrapt. De doorlopende nummering is gehandhaafd; er zijn in vergelijking met de versie van 2018 wel voorstellen uitgehaald. De afgevoerde voorstellen worden op een aparte Monitoringslijst bijgehouden.

Er zijn bij deze actualisatie ook nieuwe voorstellen toegevoegd.

Sommige voorstellen kennen een structureel, meerjarig karakter. De werkgroep ViP is er zich uiteraard van bewust dat niet al de aangereikte voorstellen meteen of ook nog eens tegelijkertijd kunnen worden gerealiseerd.

Zo is er het besef dat bij enkele thema's als "toegankelijkheid van gebouwen en voorzieningen" en "werk, inkomen en scholing" tevens sprake is van landelijke wettelijke eisen waaraan de gemeente moet voldoen. Hierdoor zijn de wensen van individuele gebruikers niet altijd haalbaar.

Vaak zijn ook andere lokale maatschappelijke organisaties bij de uitvoering betrokken.

De inclusie-agenda, waarvan hieronder een toelichting per voorgestelde maatregel volgt, vormt geen afgerond geheel. De Werkgroep ViP gaat de inclusie-agenda jaarlijks in het voorjaar monitoren en voor de jaarlijkse begrotingsbehandeling actualiseren. Op deze wijze kunnen belangrijke ontwikkelingen worden gesignaleerd en bijgestuurd. Al gerealiseerde maatregelen kunnen dan van de inclusie-agenda worden afgehaald en nieuwe maatregelen kunnen worden toegevoegd.

Voor de komende periode van de looptijd van de inclusie-agenda tot 2022 wil de werkgroep ViP aan het gemeentebestuur drie speerpunten voor inclusie binnen de gemeentelijke organisatie meegeven:

1. Het bevorderen van een inclusieve werkcultuur waarin collega's met een beperking welkom zijn in alle teams binnen de organisatie en een diverse samenstelling als een kwaliteit op zichzelf wordt gezien. Wij denken dat zo creativiteit, innovatie en een betere besluitvorming wordt gestimuleerd.
2. Het inzetten op "inclusief leiderschap" waarbij leidinggevendenden (met of zonder een beperking) door de gehele organisatie bijdragen aan een vriendelijke werkcultuur voor mensen met een beperking; dat zij juist "verschillen" tussen mensen als kracht gaan benutten en een open werksfeer bevorderen, waarin iedereen optimaal zijn/haar talent kan inzetten.
3. Het werven, behouden en stimuleren van doorgroei van talentvolle mensen met een beperking, die nu nog ondervertegenwoordigd zijn in de organisatie. De werkgroep ViP streeft uiteindelijk naar 10% mensen met een beperking binnen de organisatie en verzoekt om een innovatieve en soms ongewone aanpak om dit te bereiken.

I Algemeen

1. Begrip voor mensen met een beperking vergroten

Het eerste en belangrijkste doel is om het begrip voor mensen met een beperking te vergroten, omdat veel Almeerders zich niet realiseren waar mensen met een beperking mee te maken hebben of krijgen.

Via de in 2019 gestarte publiciteits-/bewustwordingscampagne “Guusje” is de Almeerse inclusie-agenda bij alle Almeerse inwoners onder de aandacht gebracht. Daarnaast organiseert de werkgroep ViP een maandelijks Inclusiecafé en is een pagina op de gemeentelijke website met inclusienieuws in ontwikkeling. Het is belangrijk dat gemeentelijke medewerkers zich ervan bewust zijn dat het onderwerp Inclusie een bijzonder belang kent en op alle mogelijke beleidsterreinen van de gemeente moet worden meegenomen. Communicatie via ViP Facebook en ViP Twitter worden belangrijk gevonden omdat hierbij een groot bereik met de doelgroep bestaat. De werkgroep ViP zou graag zien dat raadsleden, maar ook de gemeentelijke medewerkers “ambassadeurs” van de inclusie-agenda worden. Bovendien vindt de werkgroep ViP het belangrijk dat bij uitnodigingen aan mensen met een beperking altijd wordt gevraagd wat zij nodig hebben om deel te kunnen nemen aan bijeenkomsten en vergaderingen.

Maandelijks ViP Inclusie Café op 2

II Beleidsontwikkeling

2. *Invloed van ervaringsdeskundigen op beleid van de gemeente vergroten*

De werkgroep ViP gaat er van uit dat zij met de voorgestelde en de toekomstige voorstellen van ervaringsdeskundigen, de invloed op het beleid van de gemeente kan vergroten. Zo krijgen de mensen die het in eerste instantie aangaat, een belangrijke rol. Van belang is tevens de inbreng van het G-KRACHT-panel van Almere (het G-KRACHT-panel bestaat uit 10 leden met een verstandelijke en/of lichamelijke handicap). Het G-KRACHT-panel gaat zichzelf verder professionaliseren. Integrale beleidsadvisering vindt, gevraagd en ongevraagd, plaats via de Almeerse Adviesraad Sociaal Domein (ASD) en het Breed Overleg+. De oprichting van een aparte beraadgroep/raadspanel bestaande uit in ieder geval raadsleden en ervaringsdeskundigen wordt in najaar 2019 onderzocht.

3. *Inclusiemaatregelen laten opnemen in de subsidies van maatschappelijke partners*

De maatschappelijke partners spelen een belangrijke rol bij het uitvoeren van inclusiemaatregelen. De werkgroep ViP stelt voor om in de subsidievoorwaarden én de aanbesteding inclusiemaatregelen op te nemen.

Fysieke toegankelijkheid

III Mobiliteit en Verkeer

4. *Busvervoer*

Mensen met een fysieke beperking willen ongehinderd gebruik kunnen maken van het stedelijk busvervoer. Hiervoor moeten zowel de bushaltes als de bussen zelf goed toegankelijk zijn via een voorziening voor rolstoelen en geleidelijnen voor blinden en slechtzienden. De tijdelijke haltes in Nobelhorst zijn enigszins rolstoeltoegankelijk (stelcom platen) maar niet van geleidelijnen voorzien. De bussen van de Almeerse OV-vervoerder zijn op rolstoeltoegankelijkheid geschouwd. Buschauffeurs moeten zodanig geïnstrueerd zijn dat zij ruimer hulp kunnen bieden aan niet alleen mensen met een fysieke beperking, maar ook met mensen met een verstandelijke/neurologische beperking, zodat deze allen onbeperkt van dit vervoermiddel gebruik kunnen maken. Buschauffeurs helpen nu nog onvoldoende. Bovendien moeten mensen

met een beperking kleine scootmobielen, die als hulpmiddel worden gebruikt, mee de bus in kunnen nemen.

5. ***Aangepaste vervoersvoorzieningen o.a. taxivervoer(WMO-vervoer), leerlingenvervoer/ vervoer dagbesteding***

Ook chauffeurs van gecontracteerde vervoerders (taxi's en taxibusjes voor aangepast vervoer) en chauffeurs van andere organisaties, moeten een uitgebreide instructie voor vervoer met aandacht voor mensen met een psychische kwetsbaarheid hebben ontvangen. Bij het WMO-vervoer wil de werkgroep ViP via een klankbordgroep worden betrokken.

De werkgroep ViP wil ook dat de voorlichting over de NS - begeleiderskaart wordt verbeterd en erkend wordt bij de Floriade.

6. ***Fietsvervoer/busvervoer voor mensen met een licht verstandelijke beperking***

Kinderen én volwassenen met een beperking moeten ook zelfstandig aan het verkeer kunnen deelnemen. Deels gebeurt dit door met name het reeds bestaande fietsproject "Almere op de fiets" voor leerlingen uit het speciaal onderwijs uit te breiden voor diverse groepen van volwassenen met een beperking. Daarnaast loopt er ook een project waarbij kinderen met een licht verstandelijke beperking (LVB) leren om zelfstandig met de bus te reizen. Gewenst wordt om een dergelijk project ook uit te voeren voor volwassenen met LVB, die dit in het OV nodig hebben.

7. ***Toezicht en handhaving fietsparkeren***

Een bijzonder probleem vormt het fietsparkeren met name in het stadscentrum voor mensen in rolstoel, scootmobiel, en blinden en slechtzienden (liften bij tunnel gebogen maaiveld, ingang stadhuis, etc.). Deze locaties zijn voor mensen met genoemde beperking vaak niet toegankelijk door fout geparkeerde fietsen en scooters/bromfietsen. De geleidelijnen voor blinden en slechtzienden vóór en in de nabijheid van de hoofdingang van het stadhuis, de zijkant van de Bibliotheek en de hoofdingang van Hogeschool Windesheim zijn ook vaak door geparkeerde fietsen geblokkeerd. Het stallingsverbod voor fietsen en scooters/ bromfietsen en vooral ook de handhaving daarvan, wordt door de werkgroep bij deze en soortgelijke locaties geëist. Vanaf najaar 2017 vindt handhaving plaats, maar dit is nog niet structureel en nog niet altijd voldoende. Zo worden de geleidelijnen die ook het regenwater afvoeren in de Stationsstraat niet als geleidelijnen herkend en structureel geblokkeerd. Bovendien kan de handhaving van het vrijhouden van geleidelijnen beter.

Houd de lijn vrij!

8. Oversteekplaats busbaan Stadhuisplein

De oversteek bij de busbaan aan het Stadhuisplein is voor blinden en slechtzienden niet of nauwelijks zelfstandig te passeren, omdat er geen geluidssignalen zijn aangebracht.

Deze is niet als een gebruikelijke oversteekplaats ingericht. 50 meter verderop is er wel een oversteekplaats met licht- en geluidsignalen, maar de route daarheen wordt niet aangegeven met geleidelijnen..

De werkgroep ViP beraadt zich in 2019 op een actie voor extra veiligheidsmaatregelen rondom de betreffende oversteekplaats Stadhuisplein.

IV Toegankelijkheid Openbare ruimte

9. *Algemene toegankelijkheid en veiligheid openbare ruimte*

Uitgangspunt is dat de openbare ruimte waarvan de gemeente eigenaar/beheerder is, voor iedereen toegankelijk is. Om dit voor elkaar te krijgen, vragen wij uitgangspunten voor een toegankelijke en veilige openbare ruimte op te nemen in het Handboek Infra 2018. Dit geeft meer duidelijkheid en handvatten voor ontwerpers. De werkgroep ViP wil dat de ambtelijke plantoets voor inrichtings- en matenplannen in de openbare ruimte minder vrijblijvend is en dat bij deze toetsen standaard ook een panel van ervaringsdeskundigen van het Stedelijk Overlegorgaan Gehandicapten Almere (SOGA) en de Oogvereniging wordt betrokken, zodat de toegankelijkheid en veiligheid van de openbare ruimte wordt verbeterd. Nu zijn er nog incidentele schouwen, maar wij willen graag minimaal één (wijk)schouw per jaar met deelname van mensen met een beperking. Wij begrijpen dat in een programma van eisen voor inrichting van de openbare ruimte de toegankelijkheid via een bouwregeling niet juridisch kan worden afgedwongen. Toch vinden wij dat de toegankelijkheid voor de gemeentelijke openbare ruimte wel als principe moet gelden. De werkgroep ViP wil ook dat er meer algemene invalidenparkeerplaatsen met een optimale voertuigbreedte voor voertuigen van mensen met een beperking komen, zeker bij ziekenhuis, gezondheidscentra en sportcentra.

10. *Geen harde achtergrondmuziek bij openbare bijeenkomsten in gemeentelijk vastgoed*

Het moet voor slechthorenden, én ook voor een steeds groter wordend groep van ouderen, mogelijk zijn om openbare bijeenkomsten van de gemeente bij te wonen. Dit onderwerp is bij de publiciteitscampagne inclusie-agenda zeker aan de orde gekomen. Deze wens/doelstelling zal waarschijnlijk niet volledig worden gehaald, maar de ervaringsdeskundige uit de werkgroep ViP wil hierbij wel het signaal afgeven, dat het volume van elektrisch versterkte muziek zodanig verminderd wordt, dat genoemde groepen deze bijeenkomsten kunnen blijven bijwonen.

11. *Rolstoel- en scootmobiel-toegankelijkheid bij evenementen/Toegankelijkheid voor mensen met een beperking met baat bij “prikkelarme” omgeving bij evenementen, winkelen etc.*

Toegankelijkheid bij evenementen voor mensen met een lichamelijke beperking zou als vergunningseis voor een evenementenvergunning moeten worden opgenomen. Hiervoor vinden wij nadere actie

noodzakelijk. Tot nu toe zijn er voorbeelden van organisatoren die op basis van vrijwilligheid voor een opstel-voorziening voor rolstoelen/scootmobielen zorgen (b.v. Festival Zand), zodat personen in een rolstoel of scootmobiel goed zicht hebben op het podium. Ook willen wij dat wordt onderzocht of uitleen van scootmobielen tijdens evenementen mogelijk is. Als zeer belangrijke eis voor toegankelijkheid beschouwen wij het voor handen zijn van voldoende mobiele toiletten (minimaal 2 per evenement) voor mensen met een beperking. Nader onderzocht moet worden of evenementen ook voor mensen met andere dan fysieke beperkingen toegankelijk kunnen worden. In ieder geval is de “prikkelvrije” kermismiddag in 2019 is succesvol gebleken en dit concept moet bijvoorbeeld ook in de zin van “prikkelvrije” winkelmiddagen verder worden uitgebreid.

Evenement “Zand Almere”

12. Toegankelijke bewegwijzering voor mensen met LVB , NAH en blinden en slechtzienden

De werkgroep ViP wil dat er duidelijkere bewegwijzering, m.n. in het centrum wordt aangebracht voor de mensen met LVB, NAH en mensen met een visuele beperking. Ervaringsdeskundigen willen graag meepraten met ontwerpers van bewegwijzeringssystemen.

13. Floriade-project beoordelen op toegankelijkheid en inclusie

Het betreft zowel de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking bij het evenement Floriade, als de toegankelijkheid van de daarna te ontwikkelen woonwijk,. De werkgroep ViP stelt voor om het

landelijke Handboek voor Toegankelijkheid te gebruiken en dit door de Floriade-organisatie bij het beoordelen van de opgestelde normen te betrekken. Zo kan in het Ontwikkelingsplan Floriade de wens worden benoemd om het terrein “inclusief” te maken. De SOGA/Werkgroep ViP is betrokken bij de advisering van de inrichting van het Floriade-terreinen en de toegangswegen. Toegankelijkheid voor iedereen is immers uit commerciële overwegingen een groot voordeel. De Werkgroep ViP wil onderzoek naar de financiële toegankelijkheid voor mensen met een beperking, zeker als zij ook nog aangewezen zijn op een begeleider.

V Toegankelijkheid gebouwen en voorzieningen

14. *Openbare voorzieningen toegankelijk voor mensen met een beperking*

a. *Gemeentelijke gebouwen*

Voor gemeentelijke gebouwen wordt per gebouw, afhankelijk van het gebruik ervan, bepaald in welke mate “inclusieve” toegankelijkheid wordt gerealiseerd. De grote publiekstoegankelijke gebouwen als de bibliotheek en KAF blijken op dit moment wat betreft toegankelijkheid nog niet geheel te zijn aangepast. Topsportal/Zwembad en Stadhuis zijn al wel wat verder uitgerust met technische voorzieningen om de toegankelijkheid en het gebruik voor mensen met een beperking te waarborgen. In dergelijke nieuwe objecten is het Landelijke Handboek voor Toegankelijkheid met het internationaal toegankelijkheidssymbool (ITS) gehanteerd als richtsnoer voor toegankelijkheid. De werkgroep ViP wil dat bij adviesaanvragen voor nieuwe gebouwen en vernieuwbouw standaard ervaringsdeskundigen van het ViP-overleg en de SOGA worden betrokken. Dit moet nog nader worden uitgewerkt.

b. *Particuliere gebouwen*

Voor toegankelijke instellingen, ondernemingen, horecavoorzieningen en winkels reikt de SOGA een jaarlijkse Toegankelijkheidsprijs uit. De werkgroep ViP vindt het bovendien zeer belangrijk dat bij nieuwbouw én bij verbouwing van een horecaonderneming in de bouwvergunning de verplichting tot het voorhanden hebben van een invalidentoilet wordt opgenomen. De gemeente behoort als eis voor vestiging van bedrijven te stellen dat ondernemers hun bedrijf toegankelijk maken voor mensen met een beperking.

c. *Stembureaus*

Stembureaus behoren toegankelijk te zijn voor mensen met een beperking. Gevraagd is om een instructie voor stembureau medewerkers bij verkiezingen over hoe om te gaan met mensen met een beperking. De stem-mal en audio-ondersteuning voor blinden en slechtzienden wordt voor de komende verkiezingen standaard toegepast. Waar nodig moeten stembureauleden in het algemeen assistentie verlenen aan mensen met een beperking.

d. *Overige gemeentelijke voorzieningen*

Via intakegesprekken bij de gemeentelijke afdeling Economische Zaken-Bedrijfsvestigingen wil de werkgroep dat de gemeente wijst op de noodzakelijke toegankelijkheid van bedrijven voor mensen met een beperking.

15. ***Onderzoeken toegankelijkheid bij nieuwe en bestaande openbare gebouwen***

De werkgroep ViP heeft gevraagd om structureel SOGA in te zetten bij onderzoeken over toegankelijkheid van nieuwe en bestaande openbare gebouwen, waaronder ook scholen. Toegankelijkheid van voorzieningen is een aspect waar standaard aandacht voor nodig blijft. Zie ook nrs. 9 en 14. De werkgroep ViP wil tevens nader onderzoek of voor bestaande objecten aanpassing nodig is. Hoewel het hierbij vooral om fysieke toegankelijkheid gaat, wil de werkgroep ViP er ook op wijzen dat een rustige kleurstelling en een meer gedempte akoestiek gebouwen in ieder geval ook voor personen met NAH of een GGZ-achtergrond veel toegankelijker maakt.

16. ***Volgen van het ITS-handboek bij bouwbesluiten***

Wij hebben gevraagd of bij besluiten op basis van de omgevingswet het handboek voor Toegankelijkheid (ITS) wordt gevolgd. Het bouwbesluit bevat de minimale eisen voor toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen en laat geen ruimte voor het verplichten van extra's, waardoor dit in de praktijk regelmatig toch niet passend blijkt voor gebruikers met een handicap of bv. ouderen. Wij adviseren dan ook, om bij elk afzonderlijk bouwbesluit vanaf het begin en gedurende het hele proces ervaringsdeskundigen te betrekken. Wel kunnen de relatiebeheerders de normen van het handboek (ITS) meenemen in het vooroverleg met architecten en ontwikkelaars. Op basis van voorgestelde maatregel verzoekt de werkgroep ViP de gemeente standaard aan architecten en ontwikkelaars te vragen om het handboek (ITS) te hanteren en daarmee het ITS proactief uit te dragen.

17. *Veiligheidsmaatregelen in openbare gebouwen*

Een ervaringsdeskundige namens de groep van doven en slechthorenden heeft gevraagd te onderzoeken hoe voor deze groep de veiligheid in openbare gebouwen is geregeld wat betreft het alarmsysteem bij calamiteiten. De alarmsystemen werken op een bepaalde manier (specifieke signalen), waarbij ook rekening is gehouden met een verminderd gehoor.

18. *Speciale balie in stadhuis voor personen die als klant meer tijd nodig hebben*

Wij hebben gevraagd of een speciale balie, die rolstoel toegankelijk kan worden ingericht op een rustige plek waar bovendien mensen met NAH, LVB, mensen met een GGZ-achtergrond en kwetsbare ouderen rustig de tijd kunnen nemen om zaken af te wikkelen. Deze balie wordt niet of nauwelijks gebruikt. De werkgroep ViP vindt dat het gebruik van deze balie actief aan cliënten moet worden aangeboden. De baliemedewerkers moeten daarom nog beter worden geïnstrueerd over de omgang met mensen met bovengenoemde beperkingen. Ook kan een aanvrager een afspraak thuis inplannen. Wel moet er naar gekeken worden dat dit ook voldoende bekend is bij degene die hiervan gebruik wenst te maken.

19. *Goede akoestiek in gemeentelijke gebouwen/scholen*

De werkgroep ViP heeft gevraagd of bij nieuwbouw of verbouwingen van gemeentelijke gebouwen/scholen beter rekening kan worden gehouden met akoestiek.

Dit sluit aan bij het thema genoemd bij nr. 16 over het gevolg geven aan het handboek (ITS) bij bouwbesluiten. De communicatie over dit onderwerp moet verbeterd worden.

20. *Inzet van spraakversterkende apparatuur bij de gemeentelijke balies*

Vervallen.

21. *Culturele instellingen moeten zorgen voor een ringleiding of boventiteling*

Bij deze vraag van de werkgroep wordt appél op de gemeente gedaan om dit samen bij diverse culturele instellingen aan te kaarten. Waar het de gemeentelijke gebouwen zelf betreft, verzoekt de werkgroep de gemeente dit te realiseren (zie ook nummer 29).

Toegang tot informatie (fysiek en digitaal)

VI Informatie/communicatie

22. ***Goede telefonische bereikbaarheid gemeente***

Voor slechthorenden, maar ook voor mensen met NAH en een GGZ-achtergrond is het huidige keuzemenu 14036 van de gemeente niet goed of zelfs helemaal niet hanteerbaar. De werkgroep ViP stelt voor om de “teletolk”-functie van de KPN in te voeren bij het raadplegen van de website van de gemeente.

Informatie/communicatie kwartetspel “Praat met mij”

De onderwerpen van de nrs. 23,24, 25 en 26 worden in deze geactualiseerde versie onder één nummer samengevat.

23. ***Toegankelijkheid schriftelijke communicatie voor mensen met een verstandelijke beperking en laaggeletterden***

a. *Project “Schrijven met je hart”*

In 2017 is door de gemeente een project van gestart om gemeentelijke brieven beter toegankelijk te maken. Hoewel het er op leek dat dit project in 2018 niet zou worden voortgezet, is het door een prioriteitskeuze van de Werkgroep ViP in 2019 wel gelukt om dit project onder de naam “Begrijpelijke taal voor iedereen” voort te zetten.

b. Eenvoudig taalgebruik in de communicatie van de gemeente

Dit pleidooi van het G-KRACHT-panel is belangrijk. Dit raakt aan de kern van de inclusie. Het panel wil dat de gemeente meer gebruik maakt van pictogrammen, bestaande foto's en filmpjes bij het verschaffen van informatie. Brieven en beschikkingen zijn voor veel mensen te ingewikkeld.

Via het project "Begrijpelijke taal voor iedereen" zullen afspraken worden gemaakt met de sociale wijkteams over betere toegankelijkheid van informatie voor de diverse doelgroepen van mensen met een beperking. Dit gaat nog verder. Ook mensen met grote moeite met lezen en schrijven en mensen die schuldenproblematiek kennen zullen hiervan profijt hebben.

c. Inzetten testpanels met ervaringsdeskundigen ter beoordeling van de communicatie van de gemeente

Diverse ervaringsdeskundigen uit G-Krachtpanel en door de werkgroep ViP benaderde ervaringsdeskundigen worden ingezet in een "meeleespanel" om brieven, website en andere schriftelijke communicatie van de gemeente structureel op hun leesbaarheid en toegankelijkheid te beoordelen. Dit "meeleespanel" wordt uitgebreid met ervaringsdeskundigen op het terrein van NAH, GGZ en "laaggeletterdheid".

27. Toegankelijkheid website van gemeente voor blinden en slechtzienden

De huidige website voldoet nog niet aan specifieke toegankelijkheidseisen voor blinden en slechtzienden. Gemist wordt bijvoorbeeld de voorleesfunctie, grote letters en aangepast taalgebruik. De werkgroep verzoekt te gaan letten op de algemene eisen en de richtlijnen hiervoor mee te nemen bij de aanpassing van de website. De in het vorige punt 24 genoemde panel moet met ervaringsdeskundigheid op het gebied van slechtziendheid worden uitgebreid. Als belangrijke tip wil de werkgroep ViP alvast meegeven dat minimaal puntgrootte 14 wordt gehanteerd. Als passend lettertype voor slechtzienden adviseert de werkgroep lettertype "Verdana" of "Arial".

28. ***Gemeente goed bereikbaar via een app-functie***
Vervallen.

29. ***Toegankelijkheid gemeentelijke openbare bijeenkomsten voor doven en slechthorenden***

Voor doven en slechthorenden zijn gemeentelijke bijeenkomsten, die niet binnen het stadhuis plaatsvinden, vaak nog niet toegankelijk door het ontbreken van een ringleiding, schrijftolk of gebarentolk. Wij stellen daarom voor om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om van deze middelen gebruik te kunnen maken en welke de mogelijke alternatieven zijn. De Politieke Markt is in het algemeen voor mensen met een hoor beperking wel toegankelijk, maar dit moet beter gecommuniceerd worden op de website. Wel is deze doelgroep er bij gebaat als er niet door elkaar wordt heen gepraat.

Er wordt op dit moment onderzocht of net als in Amsterdam de vergaderingen van de online- uitzendingen van de Politieke Markt ondertiteld kunnen worden.

30. ***Beschikbaarheid van een sociale kaart met o.a. ontmoetingsactiviteiten in de stad***

De werkgroep ViP heeft gevraagd om het ontwikkelen van een sociale kaart van Almere waarin onder andere de ontmoetingsactiviteiten in de stad zijn opgenomen. Via de webpagina inclusie van Almere.nl zullen ontmoetingsactiviteiten worden gepubliceerd en up-to-date worden gehouden. De werkgroep ViP blijft het gewenst vinden dat er per wijkteamgebied een ‘sociale kaart’ wordt ontwikkeld.

Sociale toegankelijkheid

VII Wonen

31. ***Meer woningen voor mensen met een beperking***

De Werkgroep ViP vraagt als maatregel het beschikbaar maken van een overzichtskaart met reeds gerealiseerde en geplande woonlocaties voor mensen met een beperking. In beperkte mate zijn er al speciale woningen voor mensen met een beperking ontwikkeld. Zoek hierbij aansluiting bij het levensloopbestendig bouwen zoals dit in Almere ook voor ouderen wordt nagestreefd. Welke soort woningen er dan moeten komen moet nog nader worden onderzocht. Gevraagd wordt of vanaf 2019 een overzichtskaart, als bovengenoemd, waarin ook informatie over de toegankelijkheid van woningen (bij Woningnet) voor handen kan zijn. Besteed ook veel aandacht in de vorm van maatwerk bij de

toewijzing van woningen aan mensen met een psychische kwetsbaarheid.

32. *Extra veiligheidsmaatregelen in woningen van mensen die niet of onvolledig zelfredzaam zijn*

De Werkgroep ViP vraagt om maatwerk bij extra veiligheidsmaatregelen via bouw- of omgevingswetgeving voor mensen die niet of onvolledig zelfredzaam zijn. Betrek bij het nemen van deze maatregelen altijd ervaringsdeskundigen.

VIII Sociale contacten en ontmoeting

33. *In stand houden en creëren van locaties/vrije inloophuizen/ ontmoetingsplekken in de wijk*

Wij willen dat vrije inloophuizen in de wijk inclusief gemaakt worden en dat ze, waar mogelijk, in aantal worden uitgebreid.

Wij willen ook dat deze inlooplocaties via een overzicht op de nieuwe inclusiepagina van de website meer bekendheid krijgen. Communiceer beter over zondag- en vakantieopenstellingen. Wij willen onderzocht hebben hoe in de openbare ruimte meer informele rust- en ontmoetingsplekken (“knooppunten” en parken) kunnen worden gecreëerd, die voor iedereen het sociaal contact kunnen bevorderen. Hierbij wil de werkgroep ViP ook dat er trainingen via de vrijwilligersacademie van de VMCA aan vrijwilligers, maar ook aan professionals, worden aangeboden van hoe om te gaan met mensen met NAH en een GGZ-achtergrond.

34. *Brede (wijkgerichte) activiteiten met coaching en begeleiding*

Deze activiteiten lopen op dit moment al via diverse Almeerse welzijnsorganisaties. Wij willen echter uitbreiding van dit aantal met in achtneming van het principe “Niet over ons, zonder ons”. De wijkteams zouden hier een extra rol in moeten nemen. Hierbij kan ook gebruik worden gemaakt van een buurtcoach om mensen te begeleiden naar plekken die een te hoge drempel hebben om zelfstandig heen te durven.

35. *Arbeidsmatige dagbesteding in en voor de wijk*

Mensen met een verstandelijke beperking, maar ook mensen met NAH en cliënten van de GGZ, zouden zonder indicatie ook voor arbeidsmatige dagbesteding in de wijk in aanmerking moeten kunnen komen. Dit vergroot hun zichtbaarheid in de wijk. Omdat zij daar werkzaamheden in een gewone arbeidssituatie kunnen verrichten, zal ook hun zelfvertrouwen toenemen. Er zijn op kleine schaal al voorbeelden in Almere b.v. Serviceteam Stedenwijk. De werkgroep ViP wenst dat deze

ontwikkeling de komende jaren, mits goed begeleid, met meer inzet wordt voortgezet.

IX Werk, inkomen en scholing

36. *Ontwikkelen van een integratieprotocol om mensen met een beperking duurzaam te kunnen plaatsen*

De Werkgroep ViP heeft voorgesteld te onderzoeken of het ontwikkelen van een integratieprotocol, zoals de gemeente Amsterdam dit hanteert, zinvol is.

37. *Meer mensen met een beperking werkzaam bij de gemeente Almere*

Dit thema is een afgeleide van het vorige voorstel. De werkgroep ViP vraagt om conform de wet op de banenafpraak en de wet quotumverplichting te onderzoeken wat de gemeente meer kan doen om mensen met een beperking in dienst te nemen.

38. *Meer werk vrijwillig of betaald met begeleiding*

De Werkgroep ViP heeft als maatregel voorgesteld een inventarisatie te maken van de projecten die specifiek zijn gericht op betaald werk met begeleiding voor mensen met een GGZ-achtergrond. Hierin willen wij ook het aspect ‘vrijwilligerswerk’ al dan niet met begeleiding, belicht zien. De werkgroep ViP wil dat werkgevers door de gemeente beter worden geïnformeerd over subsidies bij het in dienst nemen van mensen met een beperking.

39. *”Burgerbanen” voor werklozen50+ met een bijstandsuitkering* Vervallen.

40. *Experimenteren met basisinkomen* Vervallen.

41. *Mensen met een beperking moeten ook (door) kunnen leren*

De werkgroep ViP heeft geconstateerd dat er nog te veel kinderen met een beperking “thuiszitten” en niet op school. Voor hen zijn er onvoldoende mogelijkheden voor toegang tot het onderwijs. Met “Passend Onderwijs Almere” wordt samen gezocht naar mogelijkheden binnen het reguliere onderwijs of het speciale onderwijs.

De Werkgroep ViP heeft aangegeven dat burgerinitiatieven voor praktische basiseducatie en voortgezet onderwijs in dag- en avondonderwijs, moeten worden gefaciliteerd. Prago doet dit al op vier plaatsen in Almere. Ook willen wij meer aandacht voor het zgn.

“leerwerken” voor mensen met een beperking. Meer keuzevrijheid in overleg met bestaande onderwijsinstellingen en met inclusiemaatregelen voor vervolgopleidingen zijn hierbij van belang. Zo moeten studenten, die eerder tijdens hun schooltijd wegen ziekte uitvielen, een tweede kans te krijgen om hun middelbare schooldiploma op een latere leeftijd te behalen. Zij moeten dan ook in aanmerking te komen voor studiefinanciering of een andere vorm van financiering.

Iedereen heeft recht op onderwijs

X Sport, vrije tijd en zingeving

42. *Iedereen moet aan een sport kunnen deelnemen*

a. Er is in Almere een breed sportaanbod voor mensen met een beperking. Er zijn binnen diverse sporten teams met G-sporters. Er zijn echter nog niet zoveel mogelijkheden om als G-sporter mee te doen met valide sporters als men dit kan en wil. De werkgroep ViP wil dat hieraan meer aandacht wordt besteed.

b. Wij constateren dat er voor kinderen/jongeren 18- in principe geen financieel beletsel bestaat voor deelname. Het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds dragen hiervoor zorg. De werkgroep ViP wenst dat deze voorzieningen ook worden uitgebreid naar volwassenen met een beperking, die op grond van hun financiële situatie onvoldoende toegang hebben.

43. ***Financiële situatie mag geen beletsel zijn om te kunnen sporten of deel te nemen aan culturele uitingen***

Opgenomen onder nummer 42.

44. ***Aanpassen van de website Sportief Almere en persoonlijk informeren van de doelgroepen***

Vervallen.

45. ***Almeers Kenniscentrum Talent (AKT) ook inzetten om mensen met een beperking ook te laten meedoen aan topsport***

Vervallen.

46. ***Mensen met een beperking moeten toegang hebben tot alle vormen van (vrije-) tijdsbesteding kunnen hebben***

Hoewel er in Almere al voorbeelden bekend zijn van uitgaansmogelijkheden en zinvolle dagbesteding willen wij graag dat een overzicht van deze gratis of tegen een kleine bijdrage ter beschikking gestelde voorzieningen wordt opgesteld en hieraan meer bekendheid wordt gegeven via de gemeentelijke website en via de wijkteams. Als nieuwe voorziening kan worden gedacht aan een rolstoelvriendelijke klimparcours. Ook de eerder genoemde “prikkelarme” evenementen, kermissen en winkelmiddagen kunnen een goede aanvulling zijn op wat er al in de stad wordt georganiseerd.

Samen uitgaan.

47. *Ontwikkel gezamenlijke speelgelegenheden voor kinderen met en zonder beperking*

De werkgroep ViP vindt dit een belangrijk inclusie-onderwerp en wil graag haar ervaringsdeskundigheid aanbieden bij de ontwikkeling die door de gemeente al op dit punt in gang is gezet.

De gemeente Almere heeft in april 2019 door de gemeente Almere een nieuw speel- en beweegbeleid “Samen op Avontuur” ontwikkeld.

Hiermee wordt afgestapt van de aanschaf van traditionele (fabrieks-)speeltoestellen en in plaats daarvan wordt de nadruk gelegd op het gebruiken van in de natuur volop aanwezige materialen.

Als eerste stap bij het maken van inclusieve speel- en beweegplekken wil de werkgroep ViP samen met de gemeente een goede inventarisatie maken van mogelijk inclusief te maken, bestaande, speelplekken in de gemeente. Deze plekken moeten “te bereiken zijn voor” en “te gebruiken zijn door” kinderen en volwassenen met een beperking.

De werkgroep ViP ondersteunt de gemeente bij het opzetten van een Almeerse variant van de landelijke “Speeltuinbende” om deze inclusieve speel- en beweegplekken te kunnen gaan testen op toegankelijkheid.

Tevens is de werkgroep ViP betrokken bij het beoordelen van de schetsontwerpen van deze inclusieve speel- en beweegplekken.

XI Sociale veiligheid

48. *Mensen met een beperking moeten beter beschermd worden tegen inbreuk op hun rechten*

Voorals mens met een LVB- , GGZ- of NAH-achtergrond maken regelmatig mee dat zij door instanties (b.v. politie) zodanig worden benaderd dat hun rechten in het gedrang komen. Dit komt omdat hun reacties op bepaalde situaties niet worden herkend of uit onwetendheid niet goed worden ingeschat. Gebleken is dat dit meer dan eens tot een slechtere behandeling heeft geleid dan bij mensen zonder een bovengenoemde beperking het geval was. De Werkgroep ViP vraagt dat het begrip voor en kennis van reacties bij instanties worden getraind zodat op een waardige manier met deze personen kan worden omgegaan.

Ook bij Internet- en DiGiD-gebruik van deze doelgroep zal er meer bescherming en ondersteuning door instanties moeten worden geboden. Eventueel zal voor DiGiD-gebruik een alternatief moeten worden ontwikkeld. De toegang tot hulpverlening voor zwerfende mensen met een GGZ-achtergrond moet worden gewaarborgd.

XII Gezondheid

49. *Mensen met een beperking moeten een betere toegang krijgen tot betaalbare en gezonde voeding*

De werkgroep ViP heeft geconstateerd dat in restaurants van ziekenhuizen, verpleegtehuizen en revalidatiecentra niet altijd gezonde en betaalbare voeding verkrijgbaar is. Minstens bij deze voorzieningen zou de kwaliteit moeten worden verbeterd . In een volgende fase of misschien wel tegelijkertijd zou hieraan ook bij buurtontmoetingscentra en wijkhuiskamers meer gelet kunnen worden op het voorhanden zijn van gezondere voedingsproducten.

Afkortingenlijst:

- **VN-Verdrag:** Verdrag van de Verenigde Naties
- **LVB:** Licht Verstandelijk Beperkt
- **NAH:** Niet Aangeboren Hersenletsel
- **GGZ:** Geestelijke Gezondheid Zorg
- **G-Kracht:** Gehandicapten-kracht
- **WMO:** Wet Maatschappelijke Ondersteuning
- **Stichting SOGA:** Stedelijk Orgaan Gehandicapten Almere
- **Stichting ABRI:** Almeerse Belangengroep voor Recreatie en Integratie verstandelijk gehandicapten
- **Handboek ITS:** Handboek voor Toegankelijkheid volgens het Internationaal Toegankelijkheids Symbool
- **VMCA:** Vrijwilligers en Mantelzorg Centrale Almere
- **BO + :** Breed Overleg +
- **ASD:** Adviesraad Sociaal Domein

Werkgroep ViP Almere, augustus 2019